

Fråga om de kvalitetskrav som uppställs i lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade medger att en bostad med särskild service för ungdomar har tolv platser.

Lagrum:

5 §, 6 §, 7 §, 9 § 8 och 23 § lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade; 9 § förordningen (1993:1090) om stöd och service till vissa funktionshindrade; 5 § Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2012:6) om bostad med särskild service för barn eller ungdomar enligt LSS

Socialstyrelsen avslag i beslut den 8 juli 2010 med stöd av 23 § lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS, Solängsskolan i Hammenhög AB:s (bolaget) ansökan om ändring av tillstånd i form av utökning från åtta platser till tolv platser vid verksamhetens bostad med särskild service för ungdomar enligt 9 § 8 LSS, Solängsskolan på Öland. Avslagsbeslutet motiverades enligt följande. Intentionen med insatsen i 9 § 8 LSS uppfylls inte på det sätt som verksamheten avses bedrivas. Möjligheten att erbjuda en hemlik miljö med så familjelika förhållanden som möjligt minskar om verksamheten utökas. Då den dessutom ligger förhållandevis isolerat och integrering i samhället i övrigt saknas, skulle en utökning av antal platser lätt kunna skapa en känsla av institution.

Bolaget överklagade Socialstyrelsens beslut hos förvaltningsrätten och yrkade att tillstånd skulle beviljas för en utökning med fyra platser på Solängsskolan Öland. Bolaget åberopade material och uttalande från psykologen Bo Helgskov Elvén och anförde bl.a. följande. De har mycket goda erfarenheter från Solängsskolan i Hammenhög med för närvarande tretton platser. Antalet boende spelar en betydande roll för att bereda målgruppen för de syften som anges i LSS, nämligen att individen ska beredas självständighet, inflytande och möjlighet att leva som andra. De nationella målen för handikappolitiken syftar till en gemenskap med mångfald som grund. Deras målgrupp, ungdomar med autismspektrumstörning och normalbegåvning är en grupp vars funktionsnedsättningar generellt sett ställer höga krav på omgivningen och samhället när det gäller anpassning, bemötande och förståelse. De anser med erfarenhet av serviceboende med färre antal boende att det inte är optimalt för deras målgrupp. Snarare riskerar en mindre grupp i serviceboendet att öka känslan av isolering och utanförskap. På Solängsskolan i Hammenhög har de kunnat följa skillnader mellan en mindre och en större grupp. Ett vanligt uttalat mål från brukare och deras anhöriga är att han/hon ska få träna sig i förmågan att skaffa och bibehålla goda vänskapsrelationer. Förutsättningarna för detta ökar med fler medboende. Vidare kan de med erfarenhet se att konflikter samt isolering minskar då ungdomarna får en ökad möjlighet att välja de personer de vill umgås med. De följer givna riktlinjer kring hemlika förhållanden med antal boende i samma lägenhet. Varje ungdom har sin

egen fullvärdiga lägenhet med egna möbler och inredning från föräldrahemmet. Ungdomen själv bestämmer hur det ska se ut, sköter bl.a. städning och får bjuda in personal för stöttning i olika vardagselement. Ungdomen själv väljer hur mycket den vid olika tillfällen vill och klarar av att vara tillsammans med andra människor. De jobbar mycket och handfast med att anpassa olika former av social träning efter ungdomarnas olika och specifika behov. Med denna boendeform kan ungdomarna t.ex. välja att äta i grupp eller bara med någon av pedagogerna. Att äta med andra kan många gånger vara stressande för målgruppen. Solängsskolan prioriterar den sociala träningen med ungdomarnas faktiska familjer. Solängens boendeform stärker relationerna till familjen. Målet är att det blir en bestående och fungerande relation även efter att ungdomen flyttat från Solängsskolan. Angående lagstiftarens intentioner att brukaren ska leva som andra är tolv boende inte konstigare än att en ungdom utan funktionsnedsättning bor på internat under sin gymnasietid för att inhämta en viss utbildning. På Solängsskolan inhämtas även den utbildning som ger individen förutsättningar att bli tryggare i sig själv och så självständigt som möjligt kunna leva som andra i sysselsättning, fritid och familj. Vad gäller personalgruppens storlek så betonas vikten av verksamhetens kontaktmannaskap. Varje ungdom har två kontaktmän och det underlättar individuella lösningar i vardagen. Angående placeringen så påverkar den avskilda miljön med kontinuerliga kontaktytor till storstadens serviceutbud ungdomarna på ett positivt sätt. Genom Solängsskolans koncept där ungdomarna dagligen går i skola i Kalmar och samtidigt har sitt boende på Öland ger dem möjlighet att stressa av och med hjälp av kontaktmännen bearbeta dagens erfarenheter i en lugn och rofylld miljö utan för många distraherande intryck. Viktigt att notera är att kunskaperna om ”vår” målgrupp inte var så utbredda då lagstiftningen och dess förarbeten skrevs för 16 år sedan. Sedan dess har målgruppen blivit synliggjord och även deras behov. Detta har medfört att man börjat hitta verktyg och metoder som visat sig fungera bra för personer som är mer högfungerande. Beredningen och lagstiftaren har utgått från behoven hos personer med autistiskt syndrom (klassisk autism), då man utformat de direktiv som ligger till grund för avslagsbeslutet.

Socialstyrelsen motsatte sig ändring och anförde bl.a. följande. Socialstyrelsen har inte kunnat tolka lagstiftningen på annat sätt än att insatsen bostad med särskild service för barn eller ungdomar bör utformas som en särskild bostad och fungera så hemlikt som möjligt. Det innebär bl.a. ett litet antal barn eller ungdomar som bor i samma lägenhet eller villa. Bostaden bör dessutom vara belägen i vanliga bostadshus och inte vara samlokaliserade med andra bostäder som inte är ordinära. Detta för att undvika att en institutionsliknande miljö skapas. Lagstiftarens intention med insatsen uppfylls inte på det sätt som verksamheten kommer att bedrivas.

Förvaltningsrätten i Jönköping (2010-10-25, ordförande Johansson)
yttrade: Även med hänsyn till det som Solängsskolan har framfört ansluter sig förvaltningsrätten till Socialstyrelsens bedömning i det

överklagade beslutet och anser därför att överklagandet ska avslås. – Förvaltningsrätten avslår överklagandet.

Bolaget överklagade förvaltningsrättens dom och yrkade att kammarrätten skulle upphäva domen och att bolaget skulle beviljas tillstånd att bedriva verksamhet enligt 9 § 8 LSS vid Solängsskolan på Öland med tolv boendeplatser. Bolaget anförde bl.a. följande. De boendekriterier som Socialstyrelsen tillämpar uppfyller inte sociala och andra individuella behov som är nödvändiga för den personliga utvecklingen hos just den här målgruppen. En mindre grupp i serviceboendet riskerar att öka känslan av isolering och utanförskap. Med fler medboende ges större möjligheter för den enskilde individen att få perspektiv på den egna funktionsnedsättningen och sin diagnos. Förutsättningarna för att träna sig i förmågan att skaffa och bibehålla goda vänskapsrelationer förbättras med fler medboende. Konflikter och isolering minskar eftersom ungdomarna får större möjlighet att välja vilka personer de vill umgås med.

Socialstyrelsen motsatte sig ändring av förvaltningsrättens dom och anförde bl.a. följande. Den avsedda förändringen av verksamheten överensstämmer inte med intentionerna bakom 9 § 8 LSS och goda levnadsvillkor för den enskilde kan inte garanteras i ett boende med tolv personer samt personal. Kravet på god kvalitet enligt 6 § LSS är därmed inte uppfyllt.

Kammarrätten höll den 3 maj 2012 muntlig förhandling i målet.

Kammarrätten i Jönköping (2012-05-29, Green, referent, Poulsen)
yttrade: I förarbetena till LSS (prop. 1992/93:159 s. 81) anges bland annat följande. Bostad med särskild service för barn och ungdom ska kunna användas flexibelt och efter barnets och familjens behov. Gränsen mellan olika boendeanternivåer bör vara flytande och utgångspunkten bör vara att med föräldrahjälpen som bas hitta den bästa lösningen för barnet eller den unge. Inriktningen bör vara att bostäder med särskilt stöd ska vara belägna i vanliga bostadshus och att de inte lokaliseras i direkt anslutning till varandra. Vidare anges (a. prop. s. 82) att oavsett var bostaden är lokaliserad bör gälla att den är utformad som en vanlig bostad och fungerar så hemlikt som möjligt. Det innebär bland annat att det bör vara ett litet antal barn eller ungdomar som bor i en och samma lägenhet eller villa. Tillsammans med den personal som ska ge assistans, innebär även en liten grupp att den enskilde omges av många personer. Ju större antal barn eller ungdomar som bor i samma grupp, desto större blir nämligen behovet av regler och struktur som den enskilde måste underordna sig. Vissa barn och ungdomar är på grund av funktionshinder särskilt beroende av att gruppen är liten. Dit hör t.ex. många barn med utvecklingsstörning eller autism. – Solängsskolan har anført att just deras målgrupp, ungdomar med autismspektrumstörning, Aspergers syndrom och högfungerande autism, behöver ha en annan typ av boende än vad som anges i förarbetena till 9 § 8 LSS. Solängsskolan menar att det bästa för ungdomar i den här målgruppen är att boendet har ett större antal

boendeplatser än åtta och att bostaden är utformad på sådant sätt att var och en har tillgång till en egen lägenhet. De vittnesförhör som har hållits i målet bekräftar den uppfattningen. Oaktat om så är fallet anser kammarrätten att det i första hand är syftet med den aktuella LSS-insatsen som är avgörande vid prövningen av tillståndsfrågan. Bostad med särskild service enligt 9 § 8 LSS är till för barn och ungdomar som omfattas av lagen och som inte kan bo hos sina föräldrar. Avsikten är att erbjuda en så hemlik miljö som möjligt. Enligt kammarrättens mening kan det boende som Solängsskolan har för avsikt att tillhandahålla inte anses fungera hemlikt i enlighet med intentionerna bakom lagstiftningen och är därmed inte ett sådant boende som avses i LSS. – Även om en bostad med särskild service för barn och ungdom ska kunna användas flexibelt och efter barnens och familjens behov finner kammarrätten att den avsedda förändringen av verksamheten inte ryms inom ramen för insatser enligt 9 § 8 LSS. Överklagandet ska därför avslås. – Kammarrätten avslår överklagandet.

Kammarrättsrådet *Löfgren* var av skiljaktig mening och anförde: Fråga i målet är om den utökning av antalet platser som bolagets ansökan avser innebär att den bedrivna verksamheten på Solängsskolan inte uppfyller kraven för att vara en sådan insats som avses i 9 § 8 LSS. – Angivna förarbeten uttrycker uppfattningen att ett boende enligt nämnda bestämmelse bör vara så hemlikt som möjligt och att den grupp av barn och ungdomar som bor tillsammans bör vara liten. – Emellertid framgår av 7 § andra stycket LSS att den enskilde genom insatser enligt lagen ska tillförsäkras goda levnadsvillkor och att insatserna ska anpassas till mottagarens levnadsvillkor samt stärka förmågan till ett självständigt liv. Av förarbetena till nämnda bestämmelse, prop. 1992/93:159 s. 172 f., framgår att insatser enligt LSS ska anpassas till mottagarens individuella behov samt utformas så att de ökar den enskildes möjligheter att leva ett självständigt liv. Insatserna får inte ges formen av ett beskyddande omhändertagande där den enskilde själv spelar en passiv roll. Alla insatser bör i övrigt ha en aktiverande prägel med yttersta syfte att även den som har omfattande funktionshinder i största möjliga utsträckning skall kunna bo självständigt och arbeta som andra. – Vid kammarrättens muntliga förhandling hördes ett flertal vittnen som samtliga uppgav att ett boende med ett större antal boendeplatser och där var och en har en egen lägenhet är mycket väl lämpat för barn och ungdomar som tillhör den aktuella målgruppen. – Ett av de övergripande målen med bestämmelserna i LSS är att insatserna bland annat ska vara utformade så att de stärker den enskildes möjligheter att leva ett självständigt och oberoende liv och att delta aktivt i samhällslivet. Detta innebär enligt min mening att de insatser som erbjuds enligt LSS ska vara utformade så att de på bästa sätt kan anpassas till den funktionshindrades behov och därmed ge dessa personer goda levnadsvillkor. Utredningen i målet visar att den verksamhet som kommer att bedrivas på Solängsskolan är anpassad till de enskildas behov och tillförsäkrar de barn och ungdomar som kommer att vistas där goda levnadsvillkor. Enligt min bedömning

utgör således bestämmelserna i LSS inte hinder för att den aktuella verksamheten kan utökas enligt ansökan. – Överklagandet ska därför bifallas och bolaget ska beviljas utökat tillstånd i enlighet med ansökan.

Bolaget överklagade kammarrättens dom och yrkade att Högsta förvaltningsdomstolen med ändring av underinstansernas avgöranden förordnade att bolaget skulle beviljas tillstånd att bedriva verksamhet enligt 9 § 8 LSS vid Solängsskolan på Öland med tolv boendeplatser. Till stöd för sin talan anförde bolaget bl.a. följande. Det boende och den stödverksamhet som är aktuell i målet tillhandahålls unga personer som är berättigade till insatser enligt 9 § 8 LSS till följd av diagnosen Aspergers syndrom eller s.k. högfungerande autism. Det rör sig om människor som med hänsyn till brister i social förmåga behöver särskilt stöd i kommunikation med andra och som, ofta på grund av färdighetsbrister, har stora behov av personlig kontroll och skydd för sin integritet. De planerade verksamheterna är specialutformade för att denna sorts särskilda behov ska kunna tillgodoses med avseende på de kvalitetskrav som framgår av 5–7 §§ LSS. I målet har med stor tydlighet framkommit att kunskaperna om autism och Aspergers syndrom har ökat väsentligt under de senaste åren, och att därför även behandlingsformerna utvecklats till det bättre. Ansökan ska ses som ett led i denna utveckling och den avsedda boendeformen är i själva verket fullt förenlig med lagens syfte att åstadkomma den bästa lösningen för den unge. Det är å ena sidan uppenbart att en viss form av familjehem ibland kan vara den bästa individuella lösningen, men det har i målet å andra sidan gjorts lika uppenbart att det bästa för många ungdomar är just att få tillfälle till boende i egen lägenhet med omedelbar tillgång till service och umgänge på det sätt som här planerats. Varje enskild lägenhet kommer att utgöra den sorts hemlika bostad som eftersträvas och den enskilde kommer att ges stor frihet att välja vilken eller vilka personer i omgivningen han eller hon vill relatera till. Detta är själva grundidén med det planerade boendet; den enskilde tillförsäkras ett starkt skydd för sin integritet men antalet boende (tolv personer) gör det samtidigt möjligt att skapa aktiviteter i grupper om två, tre eller fler personer alltefter individuella önskemål och träningsituationer i det personliga utvecklingsarbetet.

Socialstyrelsen bestred bifall till överklagandet och anförde bl.a. följande. De insatser som anges i 9 § LSS sätter ramen för vilka typer av verksamheter som kan bedrivas enligt LSS och syftet med insatserna preciseras i förarbetena. Med hänsyn till vad som anges i 9 § 8 och dess förarbeten finns det inte utrymme för att tolka lagtexten på annat sätt än att den planerade verksamheten inte ryms inom ramen för insatser enligt nämnda bestämmelse. Den aktuella målgruppen har på grund av sin funktionsnedsättning ofta svårigheter att ha relationer till många människor, vilket även bekräftas av vittnesmålen i kammarrätten. Ju färre personer som bildar en grupp, desto större är möjligheterna att lära känna varandra och förutse de andras reaktioner och att kommunicera. För att säkerställa verksamhetens kvalitet och goda levnadsvillkor för den enskilde är det viktigt att antalet barn och ungdomar som bor i

gruppboenden inte är för stort. Förarbetsuttalandena om gruppens storlek och om hemlika förhållanden har inte förlorat sin aktualitet. I Socialstyrelsens handbok Stöd till barn och unga med funktionsnedsättning (2012) anges t.ex. att ingenting tyder på att barn med utvecklingsstörning i dag skulle kunna relatera till fler personer än på 1980-talet. Barn och ungdomar förväntas generellt sett inte etablera alla sina sociala relationer i hemmet. Strävan bör i stället vara att de som bor i en bostad med särskild service med personalens hjälp ges förutsättningar att skaffa och behålla vänner på samma sätt som ungdomar som bor i sitt föräldrahem, dvs. utanför hemmet. Förutom de emotionella, sociala och psykologiska behov som alla ungdomar har för att kunna utvecklas till trygga och välmående vuxna, så har en person som ingår i den aktuella målgruppen även behov av rutiner. Att som 15-åring ha en egen lägenhet med ansvar för städning, matlagning och övrig planering är problematiskt även för personer utan funktionsnedsättning. Det är inte möjligt att i ett tillståndsärende göra en sådan konkret och individuell prövning som i ett tillsynsärende. Tillståndsbedömningen måste till viss del bygga på vad som på rimliga, adekvata och relevanta grunder kan anses innefatta en rimligt säker bedömning av vad som krävs för att verksamheten i framtiden ska kunna erbjuda goda levnadsvillkor för de personer som tillhör en grupp som är berättigad till insatser. I det aktuella fallet är det fråga om en grupp av ungdomar som har behov av särskilt stöd och som lämnar sina föräldrahem för eget boende. Det rör sig alltså om en situation som ställer särskilda krav och medför särskilt ansvar för tillståndsmyndigheten att så långt det är möjligt säkerställa att den verksamhet som får tillstånd också generellt sett kan motsvara det krav på goda levnadsvillkor för de berättigade som lagen förutsätter. Bedömningen måste alltså utgå från vad som kan anses vara generella och lämpliga krav på ett boende som ska uppfylla goda levnadsvillkor. Det kan därvid beaktas – men inte tillmätas någon avgörande betydelse – att det skulle kunna vara så att vissa individer i den utsatta grupp det är fråga om har bättre förutsättningar än andra att tillgodogöra sig ett boende i större konstellationer.

Högsta förvaltningsdomstolen (2013-07-01, Melin, Sandström, Almgren, Nymansson, Rynning) yttrade:

Skälen för avgörandet

Frågan i målet

Den fråga Högsta förvaltningsdomstolen har att ta ställning till är om det är förenligt med kvalitetskraven i LSS att en bostad med särskild service för ungdomar under vissa förutsättningar har tolv platser.

Rättslig reglering m.m.

I 5 § LSS föreskrivs att verksamhet enligt denna lag ska främja jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhällslivet för de personer som omfattas av lagen. Målet ska vara att den enskilde får möjlighet att leva

som andra. Av 6 § första stycket framgår bl.a. att verksamheten ska vara grundad på respekt för den enskildes självbestämmanderätt och integritet.

Enligt 7 § andra stycket LSS ska den enskilde genom insatserna tillförsäkras goda levnadsvillkor. Insatserna ska vara varaktiga och samordnade. De ska anpassas till mottagarens individuella behov samt utformas så att de är lätt tillgängliga för de personer som behöver dem och stärker deras förmåga att leva ett självständigt liv.

I förarbetena anges att bestämmelsen ger uttryck för en kvalitetsnivå på insatser enligt lagen (prop. 1992/93:159 s. 172 f.). Bl.a. får insatserna inte ges formen av ett beskyddande omhändertagande där den enskilde själv spelar en passiv roll. Vidare bör alla insatser ha en aktiverande prägel med yttersta syfte att även den som har omfattande funktionshinder i största möjliga utsträckning ska kunna bo självständigt och arbeta som andra.

Av 9 § 8 LSS framgår att en av insatserna för särskilt stöd och särskild service är bostad med särskild service för barn eller ungdomar som behöver bo utanför föräldrahemmet. I förarbetena uttalas att denna insats ska kunna användas flexibelt och efter barnets eller familjens behov (a. prop. s. 81 f.). Gränsen mellan olika boendeanvändningsalternativ bör vara flytande och utgångspunkten bör vara att med föräldrahemmet som bas hitta den bästa lösningen för barnet eller den unge. Det framgår vidare att inriktningen bör vara att bostäder med särskilt stöd inrättas i vanliga bostadshus och inte lokaliseras i direkt anslutning till varandra. Därutöver gäller att bostaden ska vara utformad som en vanlig bostad och fungera så hemlikt som möjligt. Det innebär bl.a. att det bör vara en liten grupp barn eller ungdomar som bor i en och samma lägenhet eller villa. Ju större antal barn eller ungdomar som bor i samma grupp, desto större blir behovet av regler och struktur som den enskilde måste underordna sig. Vissa barn och ungdomar är på grund av funktionshinder särskilt beroende av att gruppen är liten. Dit hör t.ex. många barn med utvecklingsstörning eller autism. Sammantaget rör det sig om bostäder med mångsidiga användningsmöjligheter där olika inslag av förstärkta resurser kan erbjudas (a. prop. s. 179).

I 5 § Socialstyrelsens föreskrifter (SOSFS 2012:6) om bostad med särskild service för barn eller ungdomar enligt LSS anges att nämnden vid beslut om insatsen bostad med särskild service ska ta hänsyn till det barn eller den ungdom som på grund av sin funktionsnedsättning har svårt att ha många relationer och därför behöver bo med ett mycket begränsat antal personer. Av de allmänna råd som är knutna till föreskriften framgår att det i bostaden i regel bör bo två till fyra barn och ungdomar. Om syftet med insatsen är att möjliggöra skolgång på annan ort (internatboende) kan fler barn och ungdomar bo tillsammans under förutsättning att var och en tillförsäkras goda levnadsvillkor. Barn och ungdomar som väsentligt skiljer sig åt i ålder och mognad bör i regel inte bo tillsammans.

En enskild person måste enligt 23 § LSS ha tillstånd för att yrkesmässigt bedriva sådan verksamhet som avses i 9 § 8. Några särskilda kriterier för tillståndsgivningen anges inte i lagen.

Tillståndsgivande myndighet har fram till den 1 juni 2013 varit Socialstyrelsen. Uppgiften överfördes då till Inspektionen för vård och omsorg.

I 9 § förordningen (1993:1090) om stöd och service till vissa funktionshindrade föreskrivs att det i beviset för tillstånd bl.a. ska framgå det högsta antal personer som samtidigt kan få stöd och service i verksamheten. Inte heller i förordningen anges några kriterier för tillståndsgivningen.

Högsta förvaltningsdomstolens bedömning

Högsta förvaltningsdomstolen noterar inledningsvis att det inte finns några närmare föreskrifter om hur en bostad med särskild service för barn eller ungdomar enligt 9 § 8 LSS ska vara beskaffad. Socialstyrelsen lägger emellertid avgörande vikt vid de ovan nämnda förarbetsuttalandena om att denna typ av verksamhet bör vara utformad som en vanlig bostad och fungera så hemlikt som möjligt, vilket bl.a. innebär att det bör vara en liten grupp barn eller ungdomar som bor i en och samma lägenhet eller villa. Som framgått ovan uttalas i Socialstyrelsens allmänna råd att det i regel bör bo två till fyra barn och ungdomar i en sådan bostad.

Enligt Högsta förvaltningsdomstolens mening måste förarbetsuttalandena om en hemlik miljö och ett begränsat antal boende ses mot bakgrund av de övergripande kvalitetskraven i 6 och 7 §§ LSS. Avgörande för om tillstånd att driva en bostad med särskild service för barn och unga enligt LSS ska beviljas är således om de boende kommer att tillförsäkras goda levnadsvillkor (jfr RÅ 2000 ref. 42 och HFD 2011 ref. 47) samt om insatserna kan anses ägnade att stärka de enskildas möjligheter att leva ett självständigt och oberoende liv och att delta aktivt i samhällslivet. Verksamheten måste även grundas på respekt för de enskildas självbestämmande och integritet.

En bedömning måste således göras av bostadens ändamålsenlighet med hänsyn till behoven hos de funktionshindrade som ska bo där. En strävan efter flexibilitet och behovsanpassade individuella lösningar, som enligt förarbetena bör vara utmärkande för insatsen bostad med särskild service för barn eller ungdomar, är mindre väl förenlig med en fast gräns för antalet boende. Det bör vidare finnas utrymme för varierande boendeformer för att tillgodose särskilda gruppers och individers behov.

De förarbetsuttalanden Socialstyrelsen åberopar utgår i stor utsträckning från behoven hos barn med utvecklingsstörning och vad som numera närmast skulle kunna betecknas som klassisk autism. Det i målet aktuella boendet är emellertid avsett för normalbegåvade ungdomar med autismspektrumstörning, vilka studerar vid gymnasieskola eller deltar i

praktik utanför själva boendet. Det rör sig dessutom om en bostad som redan med nuvarande antal platser knappast kan karakteriseras som ett boende av sådant slag som förarbetena närmast synes ta sikte på. Såvitt framkommit är det fråga om en målgrupp med ett utpräglat behov av respekt för sin personliga integritet, vilket behöver tillgodoses utan att möjligheterna till utveckling av sociala kontakter går förlorad. Det har uppgetts vara skälet till att var och en bor i en egen liten lägenhet med personliga tillhörigheter, men samtidigt ingår i den större gemenskap som verksamheten utgör.

Högsta förvaltningsdomstolen finner att en utökning av antalet platser till tolv inte hindrar att verksamheten vid Solängsskolan på Öland kan anses anpassad till de enskildas behov och får antas kunna tillförsäkra de ungdomar verksamheten är avsedd för goda levnadsvillkor. Det förhållandet att boendet är placerat utanför tätort föranleder inte annan bedömning.

Högsta förvaltningsdomstolens avgörande

Högsta förvaltningsdomstolen upphäver underinstansernas avgöranden och förklarar att det inte finns något hinder mot att utöka antalet platser till tolv vid verksamheten i form av bostad med särskild service för ungdomar vid Solängsskolan på Öland.

Mål nr 3452-12, föredragande Holmdahl

Anm. Samma dag avgjordes mål nr 3450-12 med motsvarande frågeställning och med samma utgång.

Rättsfall: RÅ 2000 ref. 42; HFD 2011 ref. 47.

Litteratur: prop. 1992/93:159 s. 81 f., 172 f. och 179.